

[Fårens ansvar](#), C.F.W. Walther

[Den gode herden](#), SB

[En ny tidsålder?](#) (K), SB

[Vi tror och lär: Om rättfärdiggörelsen genom tron](#)

[\[Register\]](#) [\[Årgångar\]](#) [\[Föregående nr\]](#) [\[Nästa nr\]](#)

Fårens ansvar

Ur predikan över Matt. 7:15-23 av Dr C. F. W. Walther

När Kristus säger till sina åhörare att ta sig till vara för falska profeter och att lära känna dem genom deras frukt, sätter han dem därmed på domarsätet med sanningens vågskål i sina händer och ber dem att med tillförsikt döma sina lärare.

Allt som lärs i Kristi kyrka rör våra själars frälsning. I sådana saker får ingen vara beroende av någon annan person. Ingen får bygga sin tro på andra. Var och en skall leva i enlighet med sin egen tro och bli frälst bara genom den. Ingen annan människa kan dö för oss, ingen annan kan föra vår talan inför Gud. Ingen kan stå framför hans domarsäte i vårt ställe. Var och en kommer en gång att få svara inför Gud för sin tro och sitt liv. Och då kommer man inte kunna hänvisa till någon annan och säga: Den eller den har lärt mig så, och jag har trott på honom! Nej, i frågor som rör din själ skall du inte se med någon annans ögon, utan med dina egna. Om du tillåter dig att bli bedragen, så har du bedragit dig själv. Ansvaret är ditt. Gud säger visserligen att han skall utkräva av falska lärares hand blodet av dem de vilselett, men han säger också att de som låtit sig bedras skall dö genom sin egen synd (Hes. 3:17-21, 33:1-9).

I Guds rike är vi alla lika. Det heliga dopet tar purpurmanteln från kungen och trasorna från tiggaren och klär dem båda i Kristi rättfärdighetsskrud. – I gudomliga frågor är därför ingen utesluten från uppgiften att döma. Alla Kristi får är domare, både lärda och lekmän, gifta och

ogifta, unga och gamla. Ty det handlar om vars och ens själ, om det egna livet och den egna saligheten.

[Lutheranen 1/1997]

Den gode herden

Predikan i S:t Pauli församling 2:a söndagen efter Påsk över Joh. 10:11-16

”Jag är den gode herden”, säger Jesus. Dessa ord kan lätt slinka förbi ett nutida öra, utan att man förstår det oerhörda anspråk som de ger uttryck för. Han är inte *en* god herde bland många. Han är *den* gode herden, den ende som är fullkomligt god. Jesus använder också den högtidliga ”Jag är”-formen, som alla judar förknippade med det heliga gudsnamnet, det som Mose fick höra från den brinnande busken. När Mose frågade efter Guds namn fick han till svar: ”Så skall du säga till Israels barn: ’Jag är’ har sänt dig” (2 Mos. 3:14). Gud är den ständigt existerande i all evighet. Jesus talar således som Gud, som den evige ”Jag är”.

Därmed blir nu varje försök till idyllisk och stämningsfull herdepredikan genast förstörd. I stället blir det häftig reaktion och motstånd bland människor. Så var det första gången Jesus talade om sig själv som den gode Herden. Det står lite längre fram: ”För de ordens skull blev judarna återigen oeniga. Många bland dem sade: Han är besatt och från sina sinnen. Varför höra på honom?” (v. 19 f). Det slutade med att man ville gripa honom och stena honom. Så är det än i dag. Den sortens god herde vill många ha bort.

Vi människor är som fåren. Vi följer alltid någon herde. Antingen följer vi den gode Herden eller så följer vi någon annan. Att vi skulle vara helt självständiga och oberoende är en nygammal myt. Människan klarar sig inte ensam och kan inte leva utan någon form av ledstjärna. Det hon sätter sitt hopp till är hennes gud eller herde. Om vi inte har den ende sanne Guden som vår herde, har vi med nödvändighet

någon avgud som herde. Avgudar är avvägar bort från Gud. De är falska herdar som lurar och bedrar oss.

Men vad är det då som säger att Jesus är den gode Herden? Vad finns det för skäl att lyssna just till honom bland alla andra med anspråk på att vara goda herdar? Vi kan t.ex. peka på att allt vad vi vet om honom visar entydigt att han var god som ingen annan. Men det finns ett annat mycket kraftigare skäl att göra det, ett skäl som inga andra religiösa ledare kan visa upp: Den tomma graven! Han har uppstått från de döda! Hans av många omvitnade uppståndelse pekar i en enda riktning: Han är verkligen den som han sade sig vara. Hade han inte uppstått hade han varit en god men *död* herde. Men uppståndelsen skänker oss den gode och *levande* Herden. Om denne herde skall vi i dag säga:

1. Den gode Herden älskar fåren

”Den gode herden ger sitt liv för fåren”, säger Jesus. Så har han visat att han älskar fåren.

Skall vi förstå storheten i detta, måste vi tänka på att fåren inte är snälla, fridsamma får. ”Vi gick alla vilse som får, var och en av oss ville vandra sin egen väg” (Jes. 53:6). Så beskriver Bibeln vår förvända fårnatur. I stället för att följa Gud, vår rätte Herde, är vi alltifrån syndafallets dag besatta av den onda tanken att vi skulle klara oss själva, gå vart vi själva ville och göra vad vi själva ansåg vara bäst. Vad som är gott och ont har vi tagit i egna händer.

Den väg som fåren valde blev inte lyckosam. Det blev en riktig olycksväg, vilket vi varje dag kan se av tillståndet ute i världen. Förvirring, ångest, nöd och död har drabbat människorna. Fåren, som var skapade att vara fridsamma husdjur hos Gud, har blivit vilddjur, som morrar mot sin forne Herde, biter, klöser och mördar varandra. Fåren blev verkligen lurade av vargen, den store mandråparen. Minst av allt blev de självständiga. De har fått en ond herde över sig, en som bedrar dem, utnyttjar dem, fördärvar dem och som till sist lämnar dem åt sitt öde.

Men den Gode Herden har inte lämnat fåren vind för våg. Trots att de övergav honom och blev som vilddjur, älskade han dem. Gud blev människa i Jesus Kristus. Han blev själv ett får för att gå in under fårens olycka och bära deras förbannelse och straff. Ja, han var ”lik ett lamm som förs bort att slaktas” (Jes. 53:7).

Han väntade inte på att fåren själva skulle bli goda igen. S:t Paulus säger: ”Medan vi ännu var hjälplöst förlorade, gick Kristus när tiden var inne i döden för oss ogudaktiga... Gud bevisade sin kärlek till oss därigenom att Kristus dog för oss medan vi ännu var syndare. Medan vi var fiender till Gud, blev vi försonade med honom genom hans Sons död” (Rom. 5:6, 8-9). Alla andra religioner i denna värld säger: Först skall du bättra dig, visa din goda vilja, offra och ge Gud något, sedan skall han ge dig sin nåd och kärlek! Men när fåren inte lyckas och kommer i nöd för att de inte kan, då lämnar dessa herdar med sina hurtiga och uppfordrande tillrop dem i sticket. Så gör inte den gode Herden. Han ger sitt liv för fåren. Han har älskat dem och offrat sig för dem, innan de älskade honom eller ens frågade efter honom.

Jesus led verkligen inte, som fariséerna och många med dem har menat, av storhetsvansinne. Han led av en gränslös och obeskrivligt stor kärlek till de förlorade fåren. Han vek inte en tum från den väg som ledde till frälsning för dem. Han kastade sig emellan vargen och fåren, lät sig dödas och vann så evigt liv åt dem. Genom att låta honom uppstå från de döda, har Gud visat att alla våra synder har gått under i Jesu död. Vargen, som gav sig på Guds Son, fick snöpligt bita i gräset, men Jesus, som trädde ut ur graven, blev ”den store herden för fåren” (Hebr. 13:20).

2. Den gode Herden har gemenskap med fåren

Syftet med kärleken som ger sitt liv är en stark, djup och innerlig gemenskap med vart och ett av fåren.

Denna gemenskap beskriver den gode Herden med följande ord: ”Jag känner mina får, och mina får känner mig.” ”Känna” är här långt mer än att allmänt ”vara bekant med”. Det finns många som är bekanta med Jesus och med

vad han lär, utan att de fördenskull känner honom rätt. Till åtskilliga skall den gode Herden en gång med sorg få lov att säga: ”Jag har aldrig känt er” (Matt. 7:23). Det är ord som på den yttersta dagen skall få blodet att frysa till is och färgen att vika från dessa människors ansikten. Hur mycket den gode Herden än har dött och uppstått för dem, så är de ändå kvar i sina synder, de har djävulen till sin far (Joh. 8:44) och står under Guds vrede (Joh. 3:36). De kan vara medlemmar i en kyrka, t.o.m. en rätt och bibeltrogen sådan, och de kan ha framträdande positioner och utträttat mycket gott i både kyrka och samhälle. Men det hjälper inte i döden och domen. Vad fattas dem då? Jo, tron som tar emot evangelium och förenar dem med den gode Herden och hans allt överskylande nåd och rättfärdighet.

Men till dem som omvänder sig, som bekänner sin onda och egensinniga fårnatur och tror evangelium, säger Jesus att han känner dem. Det är en överraskande, starkt och underbar bekännelse till syndare. Den betyder inte bara att han vet hurdana vi är: svaga, fega, rädda stackare som ofta sviker och syndar. Att han känner sina får betyder, *att han trots detta känns vid dem* och vill leva i en nära och djup gemenskap med dem. Det är som om Jesus inte hade nog starka ord för den gemenskap med fåren som han vill upprätta. Han griper till den högsta jämförelsen: den skall vara ”liksom Fadern känner mig och jag känner Fadern”. Tänk om vi alltid verkligen kunde tro att vårt förhållande till Gud var sådant! Vilken trygghet skulle det inte innebära. Men detta är något vi ständigt på nytt måste höra, lära och ta till oss.

Om vi inte tar emot förlåtelsen från den gode Herdens hand kommer den ömsesidiga, starka gemenskapen inte till stånd. Ty utan förlåtelsen finns ingen gemenskap. Det är detta som S:t Johannes tänker på när han i sitt första brev talar om grundvalen för all gemenskap med Gud, nämligen: ”Jesu, hans Sons blod renar från all synd” (1 Joh. 1:7). Den förlåtelsen ensam gör oss till goda får i Guds ögon och införlivar oss med hans hjord. Den oss når oss i Ordet och sakramenten. Där hör vi den gode Herdens röst kalla oss vid namn och säga: ”Du är min och jag är

din.” Där får själen ro och samvetet frid.

Det finns ett rastlöst drag hos den gode Herden. Han gav sitt liv inte bara för Israels folk, utan för alla. Därför säger han: ”Jag har också andra får, som inte kommer ur denna fållan. Även dem måste jag visa vägen, och de kommer att höra min röst”. Med kärlekens rastlösa iver vill han nå ut och spränga alla gränser för att samla in de förlorade fåren och föra dem in i hjorden, in i den heliga kyrkans gemenskap. På samma sätt skall också kyrkan vara rastlös. Den kyrka som inte längre bryr sig om att visa andra vägen har slutat att lyssna till den gode Herdens röst och glömt varför hon finns här på jorden.

3. Den gode Herden skyddar fåren

Vår text talar också om faror som fåren kan utsättas för genom herdar som ”är lejda”. De står inte i den gode Herdens tjänst. De drivs av andra intressen än hans omsorg om fåren. De kan visserligen tala mycket och varmt om kärlek och fred och om hur viktigt det är med solidaritet med de svaga och utsatta i samhället. Ändå säger Jesus att de ”inte frågar efter fåren”. Deras intresse är i huvudsak inomvärldsligt. Fårens frälsning genom Herden som gav sitt liv för dem är inget särskilt angeläget ämne för dem. Därför talar de inte så mycket om det, eller så förvränger de det till något annat.

Så gör inte den gode Herden. Han frågar efter fåren. Han älskar dem, ser farorna och vill på allt sätt skydda och bevara dem. Därför säger han till fåren att hålla sig borta från de falska herdarna: ”Akta er för de falska profeterna. De är klädda som får, när de kommer till er, men invärtes är de rovljustna vargar” (Matt. 7:15).

Det är i högsta grad otidsenligt och anses vara mycket kärlekslöst att i kyrkan göra skillnad på falska och sanna herdar. Var och en är väl bra på sitt sätt. Dessutom leder det ju bara till splittring av hjorden, menar man. Men detta är inget annat än de lejdas förföriska tal. I själva verket öppnar de med sin ”kärleksfulla” vidsyn dörren för vargen och låter honom härja bland fåren. Sådant kan aldrig få

någon sanktion från den gode Herden, som älskar sina får och vill skydda dem.

Men också fåren har ett ansvar. Skall vi bli skyddade och bevarade, måste vi följa Herdens röst och lyda den. I vissa arbeten är det straffbart att inte följa skyddsanvisningar och använda skyddsutrustning. Så är det också här. Den som inte lyssnar till den gode Herdens förmaningar lever farligt och kan inte påräkna skydd. Sanna får som älskar Herden känns igen just på att de lyssnar till hans röst och följer den. ”En främling följer de inte, utan flyr bort från honom” säger Jesus (Joh. 10:5). Så skall vi tryggt följa den gode Herden och med honom vara ”en hjord och en herde”. Amen.

S.B.

Kommentaren

[[Lutheranen 1/1997](#)]

En ny tidsålder?

Religionshistorikern Olav Hammar har nyligen gett ut en intressant bok, ”På spaning efter helheten – New Age, en ny folkstro?” (Wahlström & Widstrand). Han visar att det nätverk av nyandliga rörelser som började ta form i början på 70-talet och som kom att gå under namnet New Age, den nya tidsåldern, inte var något tillfälligt flum som dunstade bort efter en tid.

New Age är inget samfund eller kyrka. Den har inget tydligt medlemskap. Det är snarare en samlingsbeteckning på en mängd olika riktningar, uppfattningar och livsåskådningar med religiösa förtecken. Under detta samlingsnamn ryms ett brett spektrum med inslag av österländsk mystik, indisk religion, indiansk kult, schamanism, spiritism, jungianism, tro på energier och mystiska krafter som genomsyrar kosmos och naturen, tro på UFO och besök från rymden, healing och reinkarnation och mycket annat sådant. Man plockar således från olika håll, anpassar det och försöker smälta ihop det till något

nytt.

Vissa genomgående drag finns i detta konglomerat. Det tydligaste är en mycket optimistisk tro på människan och hennes inneboende möjligheter. Människan kan förändras och därmed kan hon förändra världen! Det finns en gudomlighet, en kärna av ljus inom oss, menar man. Att finna och utveckla den är räddningen för mänskligheten, vägen in i den nya tidsåldern.

Dessa tankar har spritt sig i hela världen och har fått stort genomslag, bl.a. med hjälp av kända personer och skådespelare som t.ex. Shirley MacLaine. Internet överflödar av New Age-inspirerad propaganda i alla de former. Dess idéer genomsyrar TV-program, filmer, kurser och terapier i personlig utveckling och mängder av böcker om optimistisk eller positivt tänkande. New Age är en individualistisk religion, formbar efter vars och ens behov, men är samtidigt ett sökande efter helhet och samklang med kosmos alla varelser.

Det är ingen tvekan om att New Age utövar en stark dragningskraft på många och framstår som ett, friskt och spännande alternativ till traditionella religioner och framför allt till kristendom med fasta dogmer och tal om synd och nåd. Även i vårt land håller New Age på att bli den nya folkreligionen. Men det betyder inte att man medvetet är anhängare av New Age. Många känner inte närmare till rörelsen. Men ändå fungerar de åskådnings- och trosmässigt på ett New Age-sätt. Hammar pekar på undersökningar som visar att var fjärde svensk tror att utomjordingar besöker världen, en tredjedel tror att kontakt med döda är möjlig och att lika många tror på reinkarnation, dvs. att vi återföds i nya gestalter.

Trots sitt namn är New Age egentligen inget nytt. Gnosticismen, som den tidiga kyrkan fick kämpa så hårt emot, talade också om nya "eoner" eller tidsåldrar. Också den var ett konglomerat och talade mycket om insikt och andlig utveckling genom att söka Gud i sig själv. New Age är vår tids gnosticism.

Vi vet att Jesus stod i våldsamt motsättning till fariseismen med dess lära om människans goda vilja, om gudagnistan i henne som frälsningens förutsättning och möjlighet. Precis samma grundelement har vi i New Age.

Som kristna skall vi vara ytterligt på vakt mot denna nygamla hedendom som nu blomstrar upp med förnyad kraft och också vill tränga in i kyrkorna. New Age är ingen ny tidsålder som randas. Det rör sig om den gamla människans tidsålder, den som började med syndafallet, då människan föll för alternativet att inte tro på Gud, utan på sig själv. ”Era ögon skall öppnas, så att ni blir som Gud och förstår vad gott och ont är” – så inledde ormen den tidsåldern (1 Mos. 3:5). Men den, inklusive New Age, är dömd och går mot sitt slut och sin undergång.

Endast Jesus Kristus för oss till den nya tidsåldern, till ”nya himlar och en ny jord där rättfärdigheten bor” (2 Petr. 3:13). Han är den som ”utgivit sig själv för våra synder för att rädda oss undan den nuvarande onda tidsåldern, allt efter vår Guds och Faders vilja” (Gal. 1:4).

S.B.

[^]